

LXXXI

Betænkning

over

Forslag til Lov om Afgang til at afløse Tiender.

(Udgiven af Folketingets Udvalg den 17de April 1894.)

Udvalget deler den Betragtning, at det i høj Grad maa anses for ønskeligt, om Lovgivningsmagten kunde enes om en Lov, hvorefter den nuværende Tiendehyrde kan afløses paa rimelige Billaar. Af de Afgifter, som hvile paa Bondejord, findes ingen, der i den Grad som Tienden har været Genstand for Uvilje og Misfornøjelse lige fra dens Indførelse her i Landet til vore Dage, og saaledes som denne Hyrde nu er fordelt, vil den vedblivende være en Kilde til Splid og Uvedragt i Befolkningen.

Oprindelig blev Tienden paalagt som en Stat udelukkende til kirkeligt Djemed, og det har sikkert været Hensigten, at den nogenlunde ligelig skulde ramme alle Landets Borgere, idet den ikke blot skulde udredes af de egentlige Landbrugere i Form af Korntiende og Kvægtiende, men Købstadbefolkningen blev paalagt en tilsvarende Pengeafgift, de saakaldte „Præstepenge“, ligesom Personer, der havde andet selvstændigt Næringsbrug end Landbrug, maatte svare Tiende af Udbyttet deraf, som f. Eks. Fiskere, der blev paalagt Fisketiende, og Husmænd og Indsiddere, der maatte udrede Tiende enten i Form af personligt Arbejde, de saakaldte

„Høstdage“ eller ved en Pengeafgift til Kirken.

Indtil Reformationen var Tienden delt i tre lige store Dele mellem Biskoppen, Præsten og Kirken, men ved Reformationen overgik Bispetienden til Kongen, hvorefter den fik Navn af Kongetiende. En Del af denne Tiende blev henlagt til Lønning af de protestantiske Biskopper, men efter at Lovgivningsmagten har voteret fast Gage for Biskopperne, indtages denne Part af Kongetienden nu i Statskassen. Af den øvrige Kongetiende er kun en ringe Del forbleven i Statens direkte Eje, idet den for største Delen er tillagt Universitetet, Skoler, Hospitaler og andre offentlige Stiftelser eller overdraget til private Personer.

Kirketienden, der oprindelig var bestemt til Kirkenes Brug og Vedligeholdelse, er i Tidernes Løb for en væsentlig Del indtaget sin Bestemmelse og gaaet over i privat Eje, hvor den er Genstand for Handel mellem private men med Forpligtelse for Tiendejeeeren til at afholde Udgifterne ved den paagældende Kirkes Vedligeholdelse efter Kirkeskiftets nærmere Bestemmelse.

I Middeltalderen blev det en temmelig